

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Lachmanna a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci

žalobce: **M. K.**
bytem [adresa]

zastoupený Mgr. Hanou Frankovou, M.A.L.D.
Organizace pro pomoc uprchlíkům
sídlem Kovářská 4, Praha 9

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 9. 2015, čj. MV-121658-5/SO-2015

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 30. 9. 2015, čj. MV-121658-5/SO-2015, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se žalobou podanou dne 3. 11. 2015 domáhal přezkoumání rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců (dále jen „žalovaná“) ze dne 30. 9. 2015, čj. MV-

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

121658-5/SO-2015 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná opětovně posoudila důvody neudělení dlouhodobého víza žalobci a dospěla k závěru, že je dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem studia podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí rekapitulovala průběh vyřizování žádosti žalobce o udělení dlouhodobého víza k pobytu nad 90 dnů za účelem studia a shrnula závěry vyslovené v rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 23. 6. 2015, čj. OAM-3048-8/DV-2015, kterým ministerstvo dlouhodobé vízum žalobci neudělilo s poukazem na § 56 odst. 1 písm. a) a písm. h) zákona o pobytu cizinců (dále jen „rozhodnutí o neudělení víza“).
3. Podle žalované ministerstvo dospělo k závěru, že doklad o účelu pobytu předložený žalobcem (přijetí ke studiu přípravného a jazykového kurzu do studijního oboru „Ekonomika a management“) je v rozporu se vzdělávacím záměrem žalobce na území ČR, kdy žalobce během pohovoru uvedl, že hlavním cílem je absolvování přípravného a jazykového kurzu pro následné studium na „Hotelové vysoké škole v Praze“, a to studium bakalářského studijního programu „Hotelnictví“. Žalobcem předložený doklad slouží podle ministerstva k přijetí do jiného oboru, o který se žalobce nezajímá, a nelze tak předpokládat, že o toto studium bude usilovat. Z uvedených důvodů pak ministerstvo dospělo k závěru, že se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti o dlouhodobé vízum, a to údaje týkající se žalobcem deklarovaného účelu pobytu. Současně ministerstvo žádosti o udělení dlouhodobého víza nevyhovělo s tím, že žalobce nehodlá na území ČR pokračovat ve studiu a jeho žádost byla podána pouze za účelem získání výhod plynoucích z oprávnění k pobytu v ČR, a to konkrétně ke snadnému přístupu k nemovitostem, které vlastní jeho rodiče, přičemž dle ministerstva tak bylo dáno podezření ze zneužití dlouhodobého víza k jinému než deklarovanému účelu.
4. Žalovaná v návaznosti na obsah žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza přezkoumala předchozí průběh řízení a zjistila, že důvody pro neudělení dlouhodobého víza nadále trvají. Nejprve se zabývala sdělením žalobce k výběru kurzu pro přípravu ke studiu bakalářského studijního programu „Ekonomika a management“, kdy akceptovala jeho vysvětlení a dodala, že *„telefonickým dotazem ze dne 25. 9. 2015 bylo u pracovnice UJOP ověřeno, že žadatel do přihlášky k přípravnému kurzu skutečně uvedl, že chce následně studovat „vysokou školu hotelovou“ a tomuto bylo s ohledem na jeho zaměření doporučeno právě studium žadatelem zmíněného přípravného kurzu“*.
5. Žalovaná dále uvedla, že ministerstvo správně při posouzení žádosti o udělení dlouhodobého víza zkoumalo, zda tato žádost nebyla podána jen pro získání výhod, které nabízí pobytové oprávnění pro území ČR, potažmo schengenský prostor, tedy zda nebude zneužito k jinému než deklarovanému účelu. Žalovaná doplnila, že žalobcem realizované formální kroky nijak nevyvrací riziko zneužití dlouhodobého víza. Poznamenala, že *„z pohledu možného vyloučení rizika zneužití dlouhodobého víza je zejména důležitá schopnost žadatele dostatečně vysvětlit svou motivaci ke studiu, volbu školy, kurzu apod.“* S poukazem na to, že žalobce během pohovoru uvedl, že se chce naučit český jazyk proto, aby mohl následně absolvovat v ČR studium na „vysoké škole hotelové“, protože v zemi jeho původu není škola zaměřená na hotelový business a tento obor tedy nemůže v zemi

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

původu studovat a chce se po absolvování „vysoké školy hotelové“ vrátit zpět na Ukrajinu a tam se zabývat „hotelnictvím“, žalovaná uvedla, že uvedenou skutečnost prověřila a zjistila, že žalobcem uvedená informace neodpovídá skutečnosti. Doplnila, že žalobcem požadované vysokoškolské studium se zaměřením na „hotelnictví“ lze studovat i v zemi jeho původu, a to hned na několika školách, např. Kiyv University of Tourism, Economics and Law, kde je podle žalované nabízen studijní obor „Bachelor of Hotel and Restaurant Business“. Žalovaná uzavřela, že se proto žalobcem uvedený účel pobytu jeví jako nevěrohodný a dospěla k závěru, že se nepodařilo ověřit údaje uvedené v žádosti o dlouhodobé vízum, konkrétně údaje o účelu pobytu žalobce.

III. Žaloba

6. Žalobce v podané žalobě rekapituloval závěry vyslovené v rozhodnutí o neudělení víza a shrnul obsah žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza, jakož i odůvodnění napadeného rozhodnutí. Přitom popisoval důvody, pro které byl přesvědčen o tom, že napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu.
7. Žalobce především poukazoval na závěry vyslovené Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 10. 9. 2014 ve věci C-491/13, *Mohamed Ali Ben Alaya proti Spolkové republice Německo* (dále jen „Mohamed Ali Ben Alaya“), dle nichž článek 12 směrnice 2004/114/ES musí být vykládán v tom smyslu, že dotčený členský stát je povinen přijmout na své území státního příslušníka třetí země, který hodlá na jeho území pobývat déle než tři měsíce za účelem studia, pokud tento státní příslušník splňuje podmínky přijímání taxativně stanovené v člancích 6 a 7 této směrnice a tento členský stát vůči němu neuplatňuje některý z důvodů výslovně uvedených v dané směrnici odůvodňujících odeprání povolení k pobytu. Žalobce zdůraznil, že na uvedený rozsudek poukázal již ve své žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, avšak žalovaná se s tímto argumentem nevypořádala. Žalobce měl za to, že žádost nemohla být z žalovanou uvedeného důvodu zamítnuta za situace, kdy uplatňuje své právo vyplývající ze směrnice 2004/114/ES, přičemž zamítnutí žádosti je možné pouze v případě, že jsou shledány důvody uvedené v čl. 6 odst. 1 směrnice.
8. Žalobce rovněž namítal, že splňuje podmínky pro umožnění pobytu na území ČR podle směrnice Rady 2004/114/ES, o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby (dále jen „směrnice 2004/114/ES“), a tudíž by měl mít mj. nárok na procesní záruky vyplývající z čl. 18 odst. 4 směrnice. Žalobce přitom tvrdil, že byl zkrácen na svém právu, neboť sice byly jeho argumenty shledány v řízení o opravném prostředku (tj. řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza) důvodnými, avšak žalovaná žádost odmítla na základě jiných skutečností, které už žalobce neměl možnost napadnout opravným prostředkem. Žalobce tak byl dle svého přesvědčení zkrácen na svém právu na opravný prostředek.

IV. Vyjádření žalované

9. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě ze dne 31. 8. 2018 ke skutkovému stavu a průběhu řízení odkázala na obsah odůvodnění napadeného rozhodnutí. Odůvodnění napadeného rozhodnutí podle přesvědčení žalované obsahuje zevrubné zhodnocení skutečností vedoucích k zamítnutí žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Žalovaná doplnila, že důvod pro neudělení dlouhodobého víza není dle jejího názoru v

rozporu se směrnicí 2004/114/ES, neboť úpravu důvodů pro negativní rozhodnutí o žádosti v této směrnici není možné považovat za komplexní.

10. Žalovaná dále upozornila na § 168 zákona o pobytu cizinců a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, sp. zn. 5 Ans 5/2011, v němž je mj. uvedeno, že *„rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza nemusí splňovat náležitosti podle § 67 a § 68 správního řádu. Na řízení o žádosti o udělení dlouhodobého víza se nepoužijí ustanovení části druhé a třetí správního řádu, správní orgán postupuje podle procesních ustanovení zákona č. 326/1999 Sb.“*.
11. S odkazem na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 23/11 žalovaná konstatovala, že žádné z práv zakotvených v Listině základních práv a svobod nezakládá nárok cizinců na pobyt na území České republiky. Takové právo je dáno pouze občanům České republiky (po vstupu České republiky do Evropské unie též unijním občanům) ve smyslu čl. 14 odst. 4 Listiny, zatímco odstavec 2 téhož článku, který se vztahuje na ostatní cizince, zakládá pouze jejich právo svobodně území České republiky opustit.
12. Nad rámec uvedeného žalovaná poznamenala, že je jí z úřední činnosti známo, že žalobci bylo dne 18. 2. 2016 s platností od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017 uděleno dlouhodobé vízum za účelem studia. Následně bylo žalobci vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem studia, které bylo posléze prodlouženo. Žalobce tak podle žalované v současné době pobývá na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia s platností do 31. 8. 2019. Žalovaná se proto domnívala, že s ohledem na tyto skutečnosti je posuzovaná žádost o dlouhodobé vízum již bezpředmětná.

V. Původní usnesení Městského soudu v Praze a zrušující rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

13. Městský soud v Praze rozhodl o podané žalobě usnesením ze dne 30. 8. 2016, čj. 9 A 226/2015 - 27, tak, že žalobu odmítl s poukazem na § 68 písm. e) ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť měl za to, že napadené rozhodnutí je svou podstatou rozhodnutí o neudělení víza, které je dle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců ze soudního přezkumu vyloučeno.
14. Ke kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 4. 1. 2018, čj. 6 Azs 253/2016 - 49, usnesení Městského soudu v Praze o odmítnutí žaloby zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení se závazným právním názorem, dle něhož je vnitrostátní úprava vylučující soudní přezkum rozhodnutí o neudělení víza v posuzovaném případě neaplikovatelná pro rozpor s právem Evropské unie, konkrétně pro rozpor se směrnicí 2004/114/ES ve spojení s čl. 47 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie. Dle Nejvyššího správního soudu tak napadené rozhodnutí není vyloučeno ze soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

15. Se zřetelem k závaznému právnímu názoru vyslovenému Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 4. 1. 2018, čj. 6 Azs 253/2016 - 49, Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. O podané žalobě rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem souhlasili (souhlas žalobce byl se zřetelem k § 51 odst. 1 větě druhé s. ř. s. presumován). Vzhledem k tomu, že účastníci

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

návrhy důkazů neuplatnili, soud o nich nerozhodoval a vyšel při přezkumu z obsahu spisového materiálu, který si od žalované vyžádal.

16. Městský soud v Praze úvodem poukazuje na znění ust. § 51 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, podle kterého *„dlouhodobým vízem se rozumí povolení, které po dobu platnosti opravňuje cizince ke vstupu a pobytu na území a vycestování z území, pokud tento zákon nestanoví jinak“*. Podle odst. 2 téhož ustanovení není na udělení dlouhodobého víza právní nárok.
17. V projednávané věci žalobce žádal o udělení dlouhodobého víza za účelem studia podle směrnice 2004/114/ES.
18. Podle čl. 3 se tato směrnice vztahuje na státní příslušníky třetích zemí, kteří žádají o přijetí na území členského státu za účelem studia. Podle čl. 5 směrnice platí, že *„přijímání státních příslušníků třetích zemí na základě této směrnice je podmíněno ověřením dokladů prokazujících, že žadatel splňuje podmínky stanovené v článku 6 a v kterémkoliv z článků 7 až 11, které se vztahují na příslušnou kategorii“*.
19. Podle čl. 6 odst. 1 směrnice platí, že *„státní příslušník třetí země žádající o přijetí pro účely stanovené v článcích 7 až 11:*
 - a) předloží platný cestovní doklad určený vnitrostátními právními předpisy. Členské státy mohou požadovat, aby byl cestovní doklad platný alespoň po dobu plánovaného pobytu;*
 - b) předloží souhlas zákonných zástupců s plánovaným pobytem, je-li nezletilý podle vnitrostátních právních předpisů hostitelského členského státu;*
 - c) má sjednáno zdravotní pojištění proti všem rizikům běžně krytým v případě státních příslušníků dotčeného členského státu;*
 - d) není považován za hrozbu pro veřejný pořádek, veřejnou bezpečnost nebo veřejné zdraví;*
 - e) pokud to požaduje členský stát, předloží důkaz o zaplacení poplatku za zpracování žádosti podle článku 20 této směrnice“*.
20. Z čl. 12 odst. 1 této směrnice se pak podává, že *„povolení k pobytu se studentovi vydává na dobu nejméně jednoho roku a lze je prodloužit, pokud jeho držitel nadále splňuje podmínky článků 6 a 7. Pokud je doba trvání studia méně než jeden rok, je povolení platné po dobu trvání studia“*.
21. Podle čl. 2 písm. g) směrnice 2004/114/ES platí, že *„pro účely této směrnice se rozumí "povolením k pobytu" jakékoli povolení vydané orgány členského státu v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení (ES) č. 1030/2002 umožňující státnímu příslušníku třetí země oprávněně pobývat na jeho území“*.
22. Žalobce především namítal, že zamítnutím žádosti bylo porušeno jeho právo zaručené směrnicí 2004/114/ES. Měl za to, že splňuje podmínky pro umožnění pobytu na území ČR podle předmětné směrnice, přičemž jeho žádost by mohla být zamítnuta pouze v případě, kdy by byly dány důvody stanovené v čl. 6 odst. 1 této směrnice.
23. Žalobce v podané žalobě výslovně namítl, že již v rámci řízení o žádosti o nové posouzení důvodů poukázal na závěry vyslovené SDEU v rozsudku ve věci *Mohamed Ali Ben Alaya*, které žalobce považoval pro posouzení věci za klíčové, avšak žalovaná se dle žalobce v napadeném rozhodnutí s tímto okruhem námitek vůbec nevypořádala.

24. Soud ze správního spisu ověřil, že žalobce ve svém podání, doručeném žalované dne 4. 9. 2015, výslovně poukazoval na závěry vyslovené v SDEU v odkazovaném rozhodnutí a popisoval důvody, pro které byl přesvědčen, že mu ve smyslu tohoto rozsudku svědčí právo na vyhovění žádosti. Z obsahu podání je zjevné, že žalobce považoval uvedené skutečnosti za zásadní a stavěl na nich svou procesní obranu. Žalovaná však na tento okruh námitek v odůvodnění napadeného rozhodnutí nijak nereagovala.
25. Správní soudy v minulosti opakovaně judikovaly, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, čj. 2 As 37/2006 - 63, č. 1112/2007 Sb. NSS), nevypořádá se se všemi odvolacími námitkami (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, čj. 8 Afs 66/2008 - 71), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005, č. 689/2005 Sb. NSS).
26. Přestože v nyní posuzované věci nelze klást na napadené rozhodnutí shodné nároky jako na standardní rozhodnutí správního orgánu ve správním řízení, je zřejmé, že v rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza musí být žadateli sděleny konkrétní skutkové a právní důvody, které v daném případě udělení víza podle žalované vylučují. Se zřetelem k tomu, že žádost o nové posouzení důvodů je specifickým druhem opravného prostředku proti rozhodnutí o neudělení víza (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, čj. 1 Ans 9/2013 - 39), je současně třeba, aby se žalovaná při novém posouzení důvodů neudělení víza vypořádala i s námitkami, kterými žadatel v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza brojí proti neudělení víza (k náležitostem odůvodnění rozhodnutí o neudělení víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza soud pro větší stručnost poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, čj. 45 A 102/2016 - 23, publ. pod č. 3755/2018 Sb. NSS, a tam citovanou judikaturu Nejvyššího správního soudu).
27. Lze tak uzavřít, že se žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí s jádrem procesní obrany žalobce nevypořádala, tím zatížila své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, pro kterou nemohlo v soudním přezkumu obstát.
28. Soud proto žalobou napadené rozhodnutí žalované podle § 76 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů. Vázána právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), žalovaná znovu posoudí důvody neudělení víza a uvede své stanovisko k shora popsaným námitkám žalobce. Přitom zohlední okolnosti, na které poukázala ve svém vyjádření k žalobě a jež jsou mezi stranami nesporné, a sice že žalobci bylo dne 18. 2. 2016 s platností od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017 uděleno dlouhodobé vízum za účelem studia a následně mu bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem studia, které bylo posléze prodlouženo.
29. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanoveními § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci úspěšnému žalobci náleží náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému správnímu orgánu. Vzhledem k tomu, že žalobci bylo usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 7. 2018, čj. 9 A 226/2015 - 56, přiznáno osvobození od placení soudních poplatků, a že je žalobce v řízení zastoupen zaměstnankyní neziskové Organizace pro pomoc uprchlíkům, žádné prokazatelné náklady řízení žalobci nevznikly; žalobce ostatně ani

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

žádné náklady řízení neúčtoval. Z tohoto důvodu soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. října 2018

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu